

Wymagania edukacyjne (ogólne) dla uczniów na poszczególne oceny z przedmiotu historia dla klasy VI

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - zna datę: 1492; - zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; - wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie: jedwabny szlak; - wyjaśnia Pochodzenie terminu Indianie; - zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przyczyny odkryć geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian
<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia skutki 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie zmiany, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>konkwistador, Nowy Świat, kolonia;</p> <p>- wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami;</p> <p>- wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku</p>	<p>gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych;</p> <p>- wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców</p>	<p>dokonaniach Inków i Azteków</p>	<p>które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych</p>	<p>znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy</p>
<p>- rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek</p>	<p>- rozumie termin humanizm;</p> <p>- wymienia</p>	<p>- podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech</p>	<p>- na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki</p>	<p>- porównuje sztukę renesansu i średniowiecza;</p> <p>- wskazuje podobieństwa między sztuką</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>renesansu;</p> <p>- wymienia najwybitniejszych twórców włoskiego renesansu;</p> <p>- wskazuje na mapie Włochy</p>	<p>najważniejsze dzieła</p> <p>Michała Anioła, Leonarda da Vinci i Rafaela</p>		<p>renesansowej</p>	<p>renesansu i starożytności</p>
<p>- wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska);</p> <p>- wymienia najważniejszych</p>	<p>- opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu</p>	<p>- opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury;</p> <p>- omawia odkrycie Mikołaja Kopernika</p>	<p>- rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika</p>	<p>- analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
humanistów XVI-wiecznej Europy				
<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wskazać datę początku reformacji; - zna dokonania Marcina Lutra; - rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; - wskazuje na mapie państwa, w których 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; - zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przyczyny reformacji; - przedstawia skutki reformacji; - opisuje wojny religijne oraz ich skutki 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; - dostrzega różnorodność przyczyn reformacji i różny jej przebieg w zależności od państwa 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje przyczyny wojen religijnych; - wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
doszło do reformacji	z reformacją; - rozumie pojęcie tolerancji religijnej			
- wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; - rozumie pojęcia: sobór, jezuita, kontrreformacja, reforma katolicka	- zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego; - przedstawia działalność sądów	- omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze	- rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; - omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu	- porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	kościelnych i jezuitów		Kościół	
- omawia najważniejsze wydarzenia XVI wieku	- wymienia dzieła renesansu, zna najważniejszych twórców tego okresu; - wyjaśnia pojęcia: renesans, humanizm, odkrycia geograficzne, kolonie, reformacja,	- przedstawia przyczyny i skutki: reformacji, reformy katolickiej, odkryć geograficznych	- rozumie i uzasadnia przełomowy charakter: udoskonalenia druku, ustaleń Mikołaja Kopernika, odkrycia Ameryki, wystąpienia Marcina Lutra	- porównuje początek nowożytności z poprzednimi epokami, omawia zmiany, które zaszły w XVI wieku; - dostrzega wpływ starożytności na sztukę i postrzeganie świata w renesansie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	reforma trydencka, kontrreformacja			
- wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; - wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; - rozumie określenie: hołd pruski; - zna datę hołdu pruskiego	- opisuje początek wojny z państwem moskiewskim; - wyjaśnia okoliczności powstania floty na Bałtyku	- wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; - zna postanowienia Traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku	- wymienia i rozumie przyczyny wojen z państwem moskiewskim	- omawia położenie międzynarodowe Polski za ostatnich Jagiellonów

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; - określa wiek, w którym ukształtował się sejm 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; - opowiada o funkcjonowaniu sejmu; - wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu; - omawia znaczenie szlachty w państwie 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; - wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy
<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; - wie, kiedy doszło 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia postanowienia unii lubelskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; - wymienia i rozumie skutki unii 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; - ocenia zawarcie unii z perspektywy

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>do zawarcia unii realnej;</p> <p>- wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie;</p> <p>- wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów</p>				<p>polityki zagranicznej i wewnętrznej</p>
<p>- rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska;</p>	<p>- wyjaśnia zasady wolnej elekcji;</p> <p>- wie, gdzie odbywały się wolne elekcje;</p> <p>- omawia rządy dwóch</p>	<p>- rozumie znaczenie Artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej;</p> <p>- rozumie znaczenie</p>	<p>- dostrzega wady i zalety elekcyjnego wyboru władcy</p>	<p>- porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych	pierwszych władców elekcyjnych	propagandy w czasie wolnej elekcji		
- rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; - wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; - pokazuje na mapie Gdańsk	- wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; - wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała	- analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki	- rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty	- potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia narody zamieszkujące Rzeczypospolitą; - wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; - wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> - na przykładzie Lwowa omawia koegzystencję różnych narodów; - rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; - omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie
<ul style="list-style-type: none"> - wie, kim byli i z czego zastąpili Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady zmian 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się określenia „miasto idealne” 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje renesans w Polsce i Europie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Andrzej Frycz Modrzewski;</p> <p>- omawia renesansowy charakter Zamościa;</p> <p>- rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej”</p>	<p>zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach</p>	<p>upowszechnienia druku na zmiany w polskiej kulturze;</p> <p>- wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu</p>		
<p>- omawia sytuację gospodarczą Polski w XVI wieku;</p>	<p>- charakteryzuje rządy dwóch ostatnich</p>	<p>- rozumie przyczyny i skutki unii lubelskiej;</p>	<p>- uzasadnia rozwój gospodarczy Polski</p>	<p>- wskazuje cechy Polski w XVI wieku</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- wymienia narody, religie i wyznania Rzeczypospolitej Obojga Narodów	Jagiellonów; - opisuje mechanizmy wolnej elekcji	- wskazuje przyczyny nazywania XVI stulecia „złotym wiekiem” kultury polskiej	i tolerancję religijną	i analizuje zachodzące w niej przemiany
- rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; - wie, kiedy panował Ludwik XIV	- wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; - opowiada o drodze Francji do pozycji Mocarstwa	- przedstawia cechy monarchii absolutnej	- rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; - wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie	- porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; - rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja, Deklaracja praw; - zna postać Olivera Cromwella; - wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; - rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; - charakteryzuje ustrój Wielkiej Brytanii 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką
<ul style="list-style-type: none"> - zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, jak zakończyła się unia personalna 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzeże i omawia konsekwencje 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje pozycję międzynarodową

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Wazy, Dymitra Samozwańca;</p> <p>- wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy;</p> <p>- rozumie pojęcia: samodzielną, wielką smutą, dymitriada, Kreml, husaria;</p> <p>- na daty: 1610, 1612, 1634</p>	<p>Polski i Szwecji; - zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów;</p> <p>- wskazuje na mapie zmiany granicy po pokoju polanowskim</p>	<p>polskiej w Rosji</p>	<p>unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską</p>	<p>Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejaśławiu; - zna postać Bohdana Chmielnickiego 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przebieg powstania kozackiego; - wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie ugody w Perejaśławiu; - zna skutki rozejmu w Andruszowie 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje przyczyny sukcesu powstania; - wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji
<ul style="list-style-type: none"> - zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; - zna pojęcia: potop, hetman; 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przebieg wojen polsko szwedzkich; - omawia postanowienia pokoju w Oliwie 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; - rozumie znaczenie udanej obrony 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- wie, co wydarzyło się w 1655 I w 1660 roku		Jasnej Góry		
- wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewężta	- wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku	- rozumie i omawia Demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych	- rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa	- rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku
- zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; - wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem	- omawia przebieg wojen polsko-tureckich	- wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; - rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem	- omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; - omawia okoliczności,	- wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu”

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat;</p> <p>- rozumie pojęcia: haracz,</p> <p>odsiecz wiedeńska;</p> <p>- wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami</p>			<p>w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi;</p> <p>- rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie</p>	
<p>- wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie;</p> <p>- wyjaśnia pojęcia: barok,</p>	<p>- wymienia cechy sztuki barokowej</p>	<p>- rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego;</p> <p>- omawia początki nietolerancji</p>	<p>- wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej</p>	<p>- rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu;</p> <p>- opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku</p>		<p>religijnej</p> <p>w Polsce, wskazuje jej przyczyny</p>		
<p>- wymienia najważniejsze wydarzenia XVII wieku;</p> <p>- zna postacie władców i wodzów polskich w XVII wieku;</p> <p>- wie, kim byli Ludwik XIV i Oliver Cromwell</p>	<p>-opowiada o przebiegu wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII wieku;</p> <p>- przedstawia przejawy kryzysu na ziemiach</p>	<p>- zna przyczyny i skutki najważniejszych wydarzeń XVII wieku</p>	<p>- analizuje przyczyny klęsk i zwycięstw Rzeczypospolitej w XVII wieku</p>	<p>- porównuje ustrój Rzeczypospolitej z systemami we Francji i w Anglii w XVII wieku</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>polskich w XVII wieku; - omawia sztukę barokową na wybranych przykładach, omawia kulturę sarmacką; - opisuje monarchię absolutną we Francji i parlamentarną w Anglii, wymienia postacie i wydarzenia</p>			

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	związane z kształtowaniem się tych ustrojów			
<p>- rozumie pojęcia: „stulecie światła”, Wielka encyklopedia francuska, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony;</p> <p>- opisuje wynalazki oświecenia</p>	<p>- zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza;</p> <p>- podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu</p>	<p>- rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa;</p> <p>- omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza</p>	<p>- analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa</p>	<p>- rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie Prusę, Rosję i Austrię; - wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; - wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów
<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: herbatka bostońska, Deklaracja niepodległości, 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>konstytucja;</p> <p>- wie, kiedy została podpisana</p> <p>Deklaracja niepodległości,</p> <p>tłumaczy, dlaczego ten dzień</p> <p>jest świętem narodowym</p> <p>w Stanach Zjednoczonych;</p> <p>- wymienia Polaków walczących o niepodległość USA;</p> <p>- zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina</p>	<p>- rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów</p>	<p>Stanów Zjednoczonych;</p> <p>- omawia system sprawowania władzy w Stanach Zjednoczonych</p>	<p>Zjednoczonych</p>	<p>krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>- rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, Deklaracja praw człowieka i obywatela;</p> <p>- wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna;</p> <p>- zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny</p>	<p>- wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI,</p> <p>- omawia ich rolę w państwie;</p> <p>wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej</p>	<p>- wymienia przyczyny rewolucji we Francji</p>	<p>- porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną</p>	<p>- dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji</p>
<p>- rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki</p>	<p>- wyjaśnia okoliczności</p>	<p>- wyjaśnia przyczyny</p>	<p>- rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły</p>	<p>- omawia wpływ idei oświecenia na rewolucję we</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
terror, gilotyna, Marsylianka	wybuchu wojny Francji z sąsiadami; - charakteryzuje Francję jako republikę	obalenia jakobinów; - przedstawia skutki rewolucji we Francji	we Francji podczas rewolucji	Francji; - ocenia skutki rewolucji
- zna postacie: Fryderyka II Hohenzollerna, Józefa II Habsburga, Piotra I Wielkiego, Jerzego Waszyngtona, Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego, Benjamina Franklina	- charakteryzuje monarchie absolutyzmu oświeconego	- podaje przyczyny, przebieg i skutki walki o niepodległość Stanów Zjednoczonych; - omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji we	- omawia wpływ oświecenia na funkcjonowanie państwa	- dostrzega wpływ filozofii oświecenia na zmiany zachodzące w Europie i na świecie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Francji		
<p>- zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa;</p> <p>- rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia</p>	<p>- wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”;</p> <p>- wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej</p>	<p>- rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów;</p> <p>- omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej;</p> <p>- wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane wojną</p>	<p>- wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji</p>	<p>- omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		północną i rządami Sasów		
<p>- rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, konfederacja barska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne;</p> <p>- wymienia państwa biorące udział w I rozbiórze Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę</p>	<p>- omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej;</p> <p>- wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego;</p> <p>- opowiada o konfederacji barskiej</p>	<p>- wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej</p>	<p>- wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje</p>	<p>- ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>traktatu rozbiorowego;</p> <p>- zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana</p>				
<p>- wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych;</p> <p>- rozpoznaje Łazienki</p>	<p>- wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego;</p> <p>- opisuje zmiany w Warszawie, zna najważniejsze</p>	<p>- przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje</p>	<p>- omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej</p>	<p>- rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Królewskie w Warszawie	budynki wzniesione w okresie rządów Stanisława Augusta			
<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcie: Sejm Wielki; - wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; - przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; - omawia 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>postanowienia Konstytucji</p> <p>3 maja</p>			
<p>- rozumie pojęcie: konfederacja targowicka;</p> <p>- wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej;</p> <p>- wymienia państwa biorące udział w II rozbiore</p>	<p>- zna postać Józefa Poniatowskiego</p>	<p>- rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej;</p> <p>- wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej</p>	<p>- omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru</p>	<p>- analizuje postawę króla wobec konfederacji targowickiej</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Rzeczypospolitej;</p> <p>- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru</p>				
<p>- wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej;</p> <p>- zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego;</p>	<p>- opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego;</p> <p>- wymienia główne bitwy insurekcji</p>	<p>- wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego;</p> <p>- rozumie przyczyny klęski powstania i upadku</p>	<p>- rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego</p>	<p>- ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy		Rzeczypospolitej		
- zna daty: ostatniej wolnej elekcji, rozbiorów, uchwalenia konstytucji, powstania kościuszkowskiego	- omawia sytuację w Rzeczypospolitej pod rządami dynastii Wettinów; - przedstawia reformy Stanisława Augusta Poniatowskiego;	- podaje przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego - omawia przyczyny i skutki rozbiorów	- opisuje wpływy państw ościennych i przejmowanie przez nie kontroli nad Rzeczpospolitą	- analizuje różne postawy wobec prób ocalenia niepodległości Rzeczypospolitej

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>- opowiada o próbach zachowania niezależności i o walce o niepodległość (o Konstytucji 3 maja i o powstaniu kościuszkowskim)</p>			
<p>- wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz;</p>	<p>- opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonaparte; - wymienia</p>	<p>- wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy</p>	<p>- rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona;</p>	<p>- analizuje reformy Bonaparte'a i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, Kodeks Napoleona, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński 	<ul style="list-style-type: none"> państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał 	<ul style="list-style-type: none"> wojskowe 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie 	
<ul style="list-style-type: none"> - wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; - wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar - wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; - zna okoliczności, w których powstał Mazurek Dąbrowskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia postawę Napoleona wobec Polaków

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego	oraz twórcę słów tej pieśni			
- zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; - rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia	- opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków	- wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję; - zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji	- przedstawia wpływ Napoleona na Europę; - wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego	- ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków; - rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze bitwy okresu napoleońskiego; - wie, kiedy i gdzie powstały Legiony Dąbrowskiego, zna postać ich twórcy; - wie, w jakich okolicznościach powstał polski hymn 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o powstaniu Legionów Dąbrowskiego i ich szlaku bojowym 	<ul style="list-style-type: none"> - zna przyczyny, przebieg i skutki zdobycia przez Francję pozycji hegemonia w Europie; - przedstawia przyczyny i skutki powstania Księstwa Warszawskiego, opisuje sposób sprawowania władzy 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje zmiany w Europie okresu napoleońskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej

Inne szczegółowe wymagania zawiera przyjęty program nauczania.